

BOGANMELDELSE

Peter Freuchen og Finn Salomonsen:

DET ARKTISKE ÅR

Gyldendal, 382 s., hft. 35 kr.

Da Peter Freuchens og Finn Salomonsens store bog: *The Arctic Year* i 1959 udkom i New York og fik en begejstret modtagelse rundt om i verden, hvor arktiske interesser dyrkes, blev det i flere danske anmeldelser* kraftigt understreget, at denne fortræffelige bog også burde komme på dansk, først og fremmest, fordi mange i Skandinavien har interesse for Grønland og andre arktiske områder uden at beherske det engelske sprog, dernæst fordi mange grønlændere i dag kan dansk, men endnu kun få engelsk.

Det er derfor glædeligt, at Gyldendal nu har opfyldt dette ønske og udsendt „Det arktiske år“ i oversættelse ved Knud Müller.

Denne danske udgave afviger fra den amerikanske ved at være rigere illustreret bl. a. med fotografier af Jette Bang, Eigil Nielsen og Chr. Vibe.

Det var den afdøde polarforsker Peter Freuchen, der fik ideen til bogen, og hans motivering var, at forholdsvis få, så vidt han havde erfaret, havde kendskab til de arktiske egne, og dette skønt polarområderne er rykket os alle nærmere på grund af den militære, trafikale og politiske udvikling.

Han indledte et samarbejde med universitetslektor dr. phil. Finn Salomonsen, som har et dybtgående zoologisk kendskab til arktiske områder baseret på utallige rejser, ekspeditioner og mange års zoologisk forskning. Selv havde Freuchen levet blandt polarområdets eskimoer i flere år og deltaget i ekspeditioner som polarforsker i gammeldags forstand, medens Finn Salomonsen repræsenterede den moderne forsker.

Disse to sagkyndiges samarbejde på denne bog har som resultat givet et solidt og helstøbt værk, som ingen arktisk interesseret, ingen der vil vide ordentlig besked med Grønland, kan undvære.

Bogens bærende ide er måned for måned året igennem at beskrive livets gang i arktiske områder, at forklare hvad det er, der sker og hvorfor, og at skildre menneskets hverdag under de vilkår, der præger livet.

Det siger sig selv, at det er Peter Freuchen, der har taget sig af eskimoernes tilværelse, medens Finn Salomonsen beskæftiger sig med naturen. Han viser her sin

* Den amerikanske udgave anmeldtes i tidsskriftet Grønland 1959, side 276.

store alsidighed, for medens man har for vane kun at tænke på Finn Salomonsen som ornitolog, så røber han i denne bog en uhyre omfattende zoologisk og botanisk viden. Han skildrer fugle og dyrs tilværelse og den skønne arktiske flora under skiftende klimatiske forhold.

Man mærker i skildringerne af menneskers liv Peter Freuchens solide kendskab til eskimoer, hans beundring og kærlighed til dette naturfolk, og bemærkelsesværdigt er det, at bogen trods de to forfatters vidt forskellige forudsætninger og særpræg er blevet en helstøbt bog. Intet sted mærker man, at der har været to forfattere.

Det ligger lige for at spørge om, til hvem en sådan bog nu henvender sig, og svaret er lige så nærliggende, når først bogen er læst. Ingen zoologisk og botanisk interesseret vil kunne undvære den, sociologisk interesserede heller ikke, men bogen vil tillige være værdifuld for enhver, der rejser til Grønland for at virke der i kortere eller længere tid. Der lever stadig i Grønland utallige, som kun kender lidt og ofte slet intet til den natur, de færdes i, og mange grønlændere, som selvfølgelig nok kender deres land, ved ikke altid, hvordan eller hvorfor dette eller hint sker i naturen, der omgiver dem.

En af vore kendte Grønlands-farere har nylig sagt, at alle, der rejser op til Grønland for at arbejde der, burde tvinges til at læse bogen for herved at få basis for at forstå landet og for at undgå at gøre for mange fejltrin og fejlvurderinger.

„Det arktiske år“ er en boglig bedrift, saglig og korrekt indtil detaljer, men samtidig stemningsfyldt. Begge forfatterne lader læserne opleve de arktiske områders yderpunkter, storm og stille, kulde og varme, men også alt hvad der ligger derimellem i den farverige hverdag er med i bogen.

„Det arktiske år“ er uden tvivl den betydeligste og mest værdifulde bog om arktiske områder, udkommet i dette århundrede indtil nu.

h. c.